

Bài 42 : THIÊN NHIÊN TRUNG VÀ NAM MĨ

(Tiếp theo)

Thiên nhiên Trung và Nam Mĩ phong phú, đa dạng ; chủ yếu thuộc môi trường đới nóng.

2. Sự phân hoá tự nhiên

a) Khí hậu



Hình 42.1 - Lược đồ khí hậu Trung và Nam Mĩ

Trung và Nam Mĩ có gần đủ các kiểu khí hậu trên Trái Đất.

- *Quan sát hình 42.1, cho biết :*

+ *Trung và Nam Mĩ có các kiểu khí hậu nào ?*

+ *Sự khác nhau giữa khí hậu lục địa Nam Mĩ với khí hậu Trung Mĩ và quần đảo Ăng-ti.*

b) Các đặc điểm khác của môi trường tự nhiên

Thiên nhiên ở Trung và Nam Mĩ phong phú và đa dạng, có sự khác biệt từ bắc xuống nam và từ thấp lên cao.

Rừng xích đạo xanh quanh năm phát triển ở đồng bằng A-ma-dôn. Khí hậu xích đạo nóng ẩm, mưa quanh năm. A-ma-dôn là con sông có diện tích lưu vực và lượng nước lớn nhất thế giới, với hơn 500 phụ lưu lớn nhỏ, nằm cả ở nửa cầu Bắc và nửa cầu Nam. Toàn bộ đồng bằng được rừng rậm nhiệt đới bao phủ, với các chủng loại thực vật và động vật rất phong phú. Trong rừng có nhiều loài cây gỗ lớn, cây bụi thấp, với dây leo chằng chịt, tạo thành nhiều tầng tán khác nhau. Trên cây có nhiều giống khỉ đuôi dài, nhiều loại chim đủ màu sắc. Dưới đất có trăn, rắn, lợn rừng, heo vòi, báo, hổ ... Các sông và đầm lầy có nhiều cá, ba ba, cá sấu.

Ở phía đông của eo đất Trung Mĩ và quần đảo Ăng-ti có rừng rậm nhiệt đới.

Rừng thưa và xavan có ở phía tây của eo đất Trung Mĩ, quần đảo Ăng-ti và nhất là ở đồng bằng Ô-ri-nô-cô. Khí hậu ở đây có nhiệt độ cao, chế độ mưa và ẩm theo mùa, mùa khô kéo dài.

Toàn bộ đồng bằng Pam-pa là một thảo nguyên rộng mênh mông, địa hình cao dần về phía dãy An-đet. Lượng mưa từ 1000 mm - 1200 mm, phân bố theo mùa.

Miền đồng bằng duyên hải phía tây của vùng Trung An-đet, do chịu ảnh hưởng của dòng biển lạnh, quanh năm hầu như không mưa nên trở thành vùng khô hạn nhất châu lục. Phần lớn mặt đất đều trơ trụi, lơ thơ một vài loài cây xương rồng hoặc cây bụi gai nhỏ.

Trên cao nguyên Pa-ta-gô-ni, lượng mưa hằng năm rất thấp, bán hoang mạc ôn đới phát triển.

Do vị trí địa lí và địa hình, thiên nhiên miền núi An-đet thay đổi rất phức tạp theo hai chiều : từ bắc xuống nam và từ chân núi lên đỉnh núi.

Ở dưới thấp, vùng Bắc và Trung An-đet thuộc các đới khí hậu nóng và ẩm ướt, có rừng xích đạo xanh quanh năm rậm rạp. Vùng Nam An-đet thuộc khí hậu ôn hoà, phát triển rừng cận nhiệt và ôn đới.

Lên cao, nhiệt độ và độ ẩm thay đổi, các cảnh quan tự nhiên cũng thay đổi theo.

Do lãnh thổ trải dài theo hướng kinh tuyến từ vùng chí tuyến Bắc đến gần vòng cực Nam, lại có hệ thống núi cao đồ sộ ở phía tây, Trung và Nam Mĩ có gần đủ các kiểu khí hậu trên Trái Đất. Thiên nhiên Trung và Nam Mĩ phong phú, đa dạng. Phần lớn diện tích khu vực nằm trong môi trường xích đạo ẩm và môi trường nhiệt đới.

Câu hỏi và bài tập

1. Quan sát hình 41.1 và 42.1, nêu tên các kiểu khí hậu ở Trung và Nam Mĩ. Sự phân bố các kiểu khí hậu này có mối quan hệ như thế nào với sự phân bố địa hình ?
2. Trình bày các kiểu môi trường chính ở Trung và Nam Mĩ.
3. Quan sát hình 41.1 và 42.1, giải thích vì sao dải đất duyên hải phía tây An-đet lại có hoang mạc ?